

BẾP LỬA

- Bằng Việt -

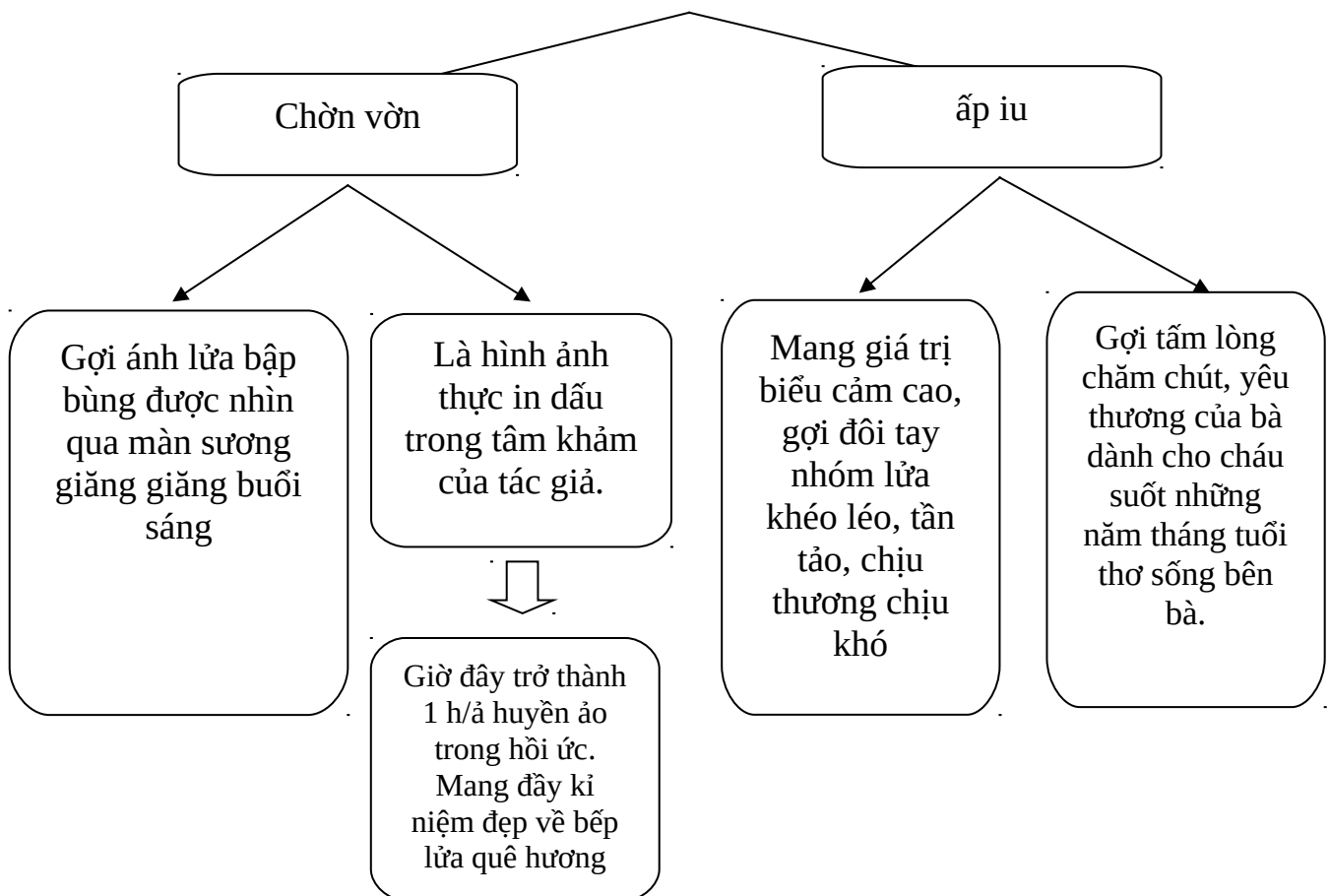
Bài 1. Giới thiệu về bài thơ Bếp lửa

Tác giả: Bằng Việt

1. HCST – XX: + Viết năm 1963, khi tác giả đang học năm 2 đại học Tổng hợp Quốc Gia Kiev (Ucraina – Liên Xô).
+ In trong tập “hương cây – bếp lửa” in chung với Lưu Quang Vũ 1968
+ Sự xa cách làm con người ta nghĩ nhiều đến nơi mình từng sống/ sự trưởng thành nhắc nhở ta nhớ đến những ngày thơ ấu.
2. Chủ đề: Bài thơ gợi lại những kỉ niệm về người bà và tình bà cháu sâu sắc, thấm thía
3. MCX: từ hồi tưởng đến hiện tại; từ kỉ niệm đến suy ngẫm
4. Nội dung: từ nỗi nhớ bếp lửa gắn liền với tình bà cháu; bài thơ thể hiện những yêu thương sâu nặng, những suy nghĩ chân thành của tác giả về cuộc đời, quê hương, đất nước.
5. Nghệ thuật: Kết hợp với biểu cảm, miêu tả, tự sự, bình luận.
- Ngôn từ giản dị, giàu cảm xúc, hình ảnh gần gũi, chân thực => có sức lay động, truyền cảm mạnh mẽ và sâu sắc.

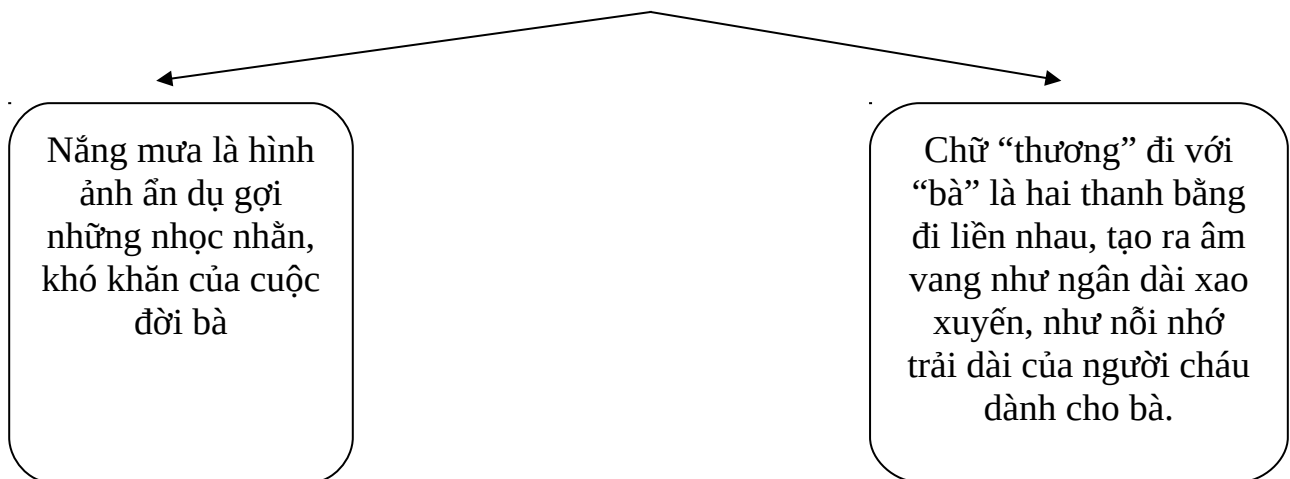
Bài 5.

1. Từ “chờn vờn” và “ấp iu”

Hình ảnh bếp lửa sống động, lung linh
Tình cảm bà cháu thiêng liêng

2. Cảm nhận về câu thơ “Cháu thương bà biết mấy nắng mưa”

Thể hiện tình cảm yêu thương, mong nhớ của người cháu với bà. Tình cảm đó chính là cội nguồn của mọi hoài niệm mở ra sau đó.

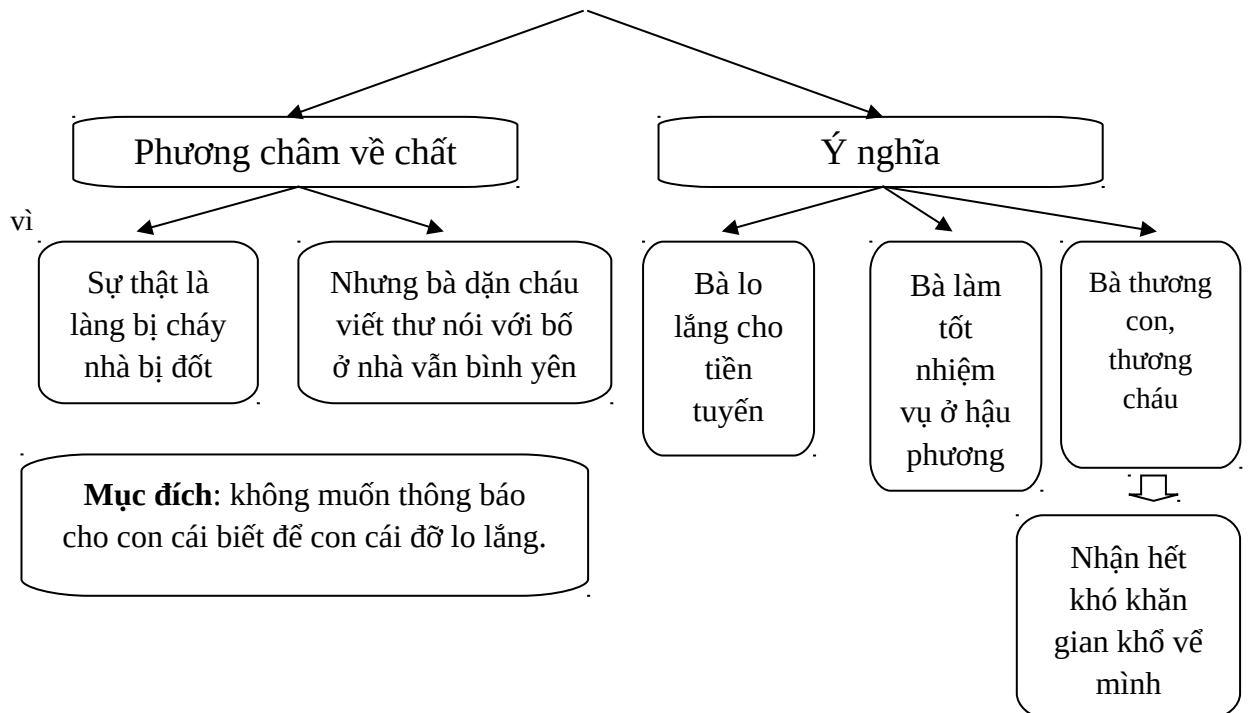
3. Tác phẩm thơ “Khúc hát ru...”

Bài 7:

1. Giải thích

- Định ninh: ở đây có nghĩa là nhắc đi nhắc lại cho người khác nắm chắc, nhớ chắc.
Chiến khu: vùng căn cứ của lực lượng cách mạng hay lực lượng kháng chiến.

2. Vi phạm phương châm “Nam giặc yên”

- Bà là người giàu đức hi sinh, vị tha
Bà là biểu tượng của người phụ nữ VN bình dị

3. Lời dẫn trực tiếp vì có dấu hai chấm và dấu “”: Trích nguyên văn lời nói của người cháu

4. Hình ảnh người bà “Năm yên”

Bài 6. Lên 4 tuổi cháu đã quen mùi khói”

1. Dòng hồi tưởng của người cháu với những kỉ niệm bên bà

- Tuổi thơ gian khổ, thiếu thốn, nhọc nhằn

“đói mòn, đói mỏi”

“Bố đi đánh xe khô rạc ngựa gầy”

“Mẹ cùng cha công tác bản không về”

Tuổi thơ luôn được sống trong tình yêu thương, đùm bọc, cứu mang trọn vẹn của bà (kháng chiến chống Pháp)

Bà hay kể chuyện những ngày ở Huế

Cháu ở cùng bà bà bảo cháu nghe

Bà dạy cháu làm bà chăm cháu học

Bà dặn cháu đinh ninh.

⇒ Kỉ niệm tuổi thơ gắn với hình ảnh người bà và bếp lửa, cháu được sống trong tình yêu => dòng hồi tưởng về quá khứ, người cháu thể hiện nỗi nhớ vô hạn và biết ơn bà sâu nặng.

2. Câu thơ về mùi khói

“Lên bốn tuổi cháu đã quen mùi khói

Chỉ nhớ khói hun nhèm mắt cháu

Nghĩ lại đến giờ sống mũi còn cay”

Người cháu “Nghĩ lại sống mũi còn cay vì mùi khói in sâu trong kí ức của người cháu nó trở thành ấn tượng không thể phai mờ trong tâm hồn người cháu về rồi gian nan vất vả, đắm chìm trong khổ nghèo.

Tiếng chim tu hú gọi bầy

Khi con tu hú (Tố Hữu)

3. Biện pháp nghệ thuật liệt kê, điệp từ: bà, cháu diễn tả sự quấn quýt của tình bà cháu. (bà bảo, chăm, dạy) => bà gắn với những công việc lặng thầm tần tảo, chăm sóc, dạy dỗ cháu.

Bài 4.

PTBĐ: Biểu cảm, tự sự, miêu tả, bình luận => gợi người đọc cảm xúc dạt dào => giúp cho bài thơ thể hiện tình cảm thấm thiết, thiêng liêng của cháu với bà.

Bài 3.

Hình tượng bếp lửa

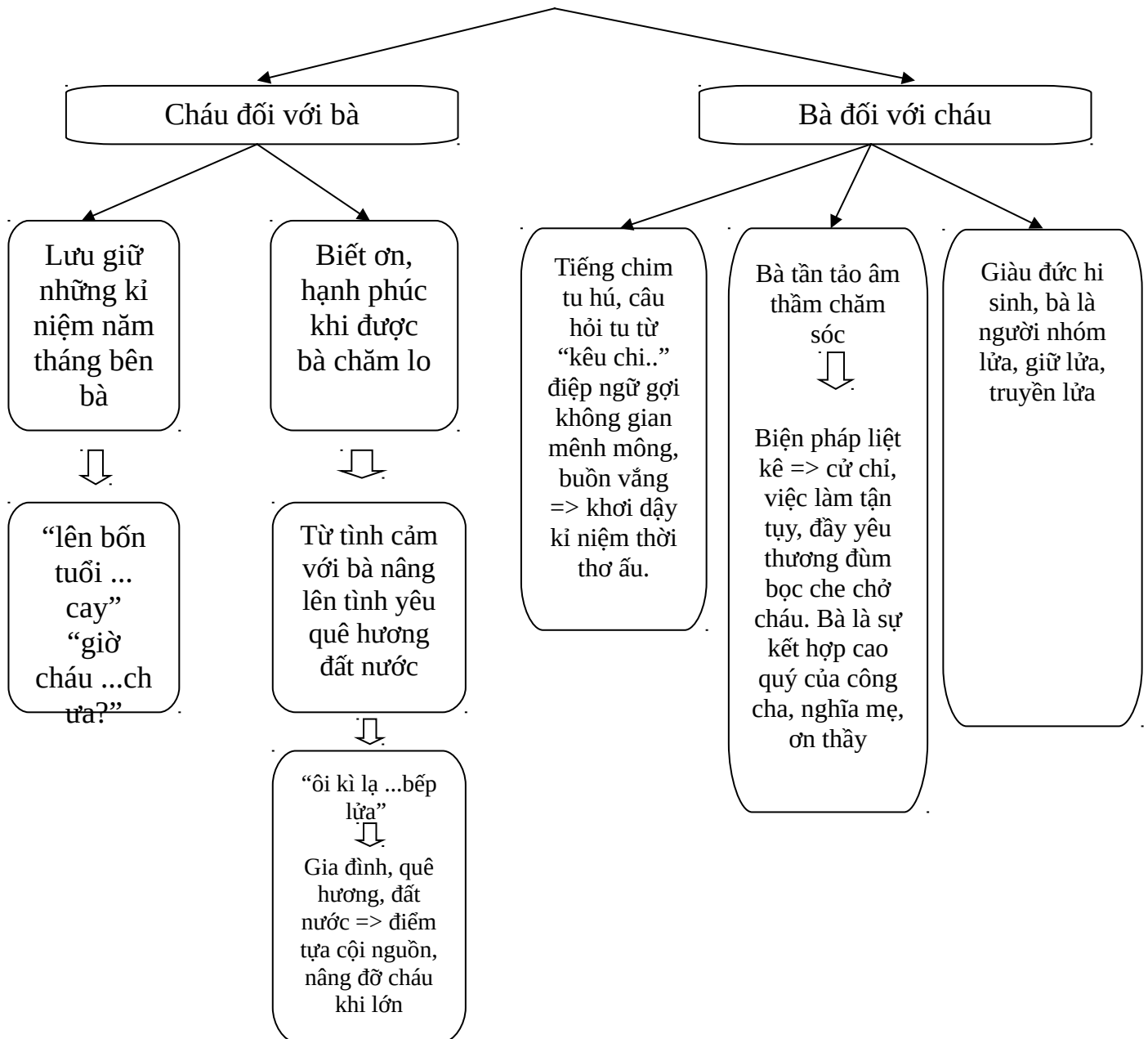
+ Trở đi trở lại là điểm tựa của cảm xúc trở thành hình tượng trung tâm của tác phẩm, đồng thời thể hiện tư tưởng và chỉ để tác phẩm 1 cách sâu sắc.

+ Là hình ảnh thực đơn sơ, giản dị, gắn bó với gia đình Việt Nam

+ Là điểm tựa khơi gợi kỉ niệm tuổi thơ nhọc nhằn, ấm nóng tình bà cháu

+ Là hình ảnh biểu tượng cho người bà, bà là người nhóm – giữ - truyền: lửa

Bài 2. Tình bà cháu

Nghệ thuật: biểu cảm, tự sự, miêu tả, bình luận

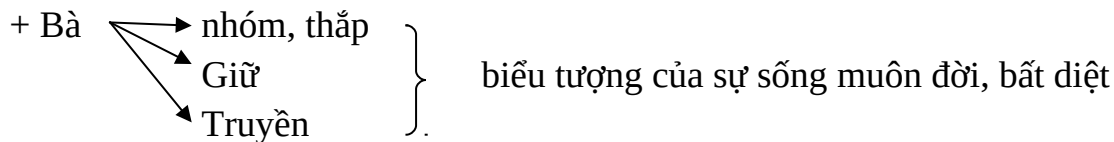
- Sáng tạo hình ảnh bếp lửa gắn với kỉ niệm về bà, quê hương
- Tác giả gửi gắm triết lí: bếp lửa chứa đựng triết lý thâm kín những gì là thân thiết với tuổi trẻ mỗi người đều có sức tỏa sáng nâng đỡ con người suốt hành trình dài rộng của cuộc đời.

Bài 8.

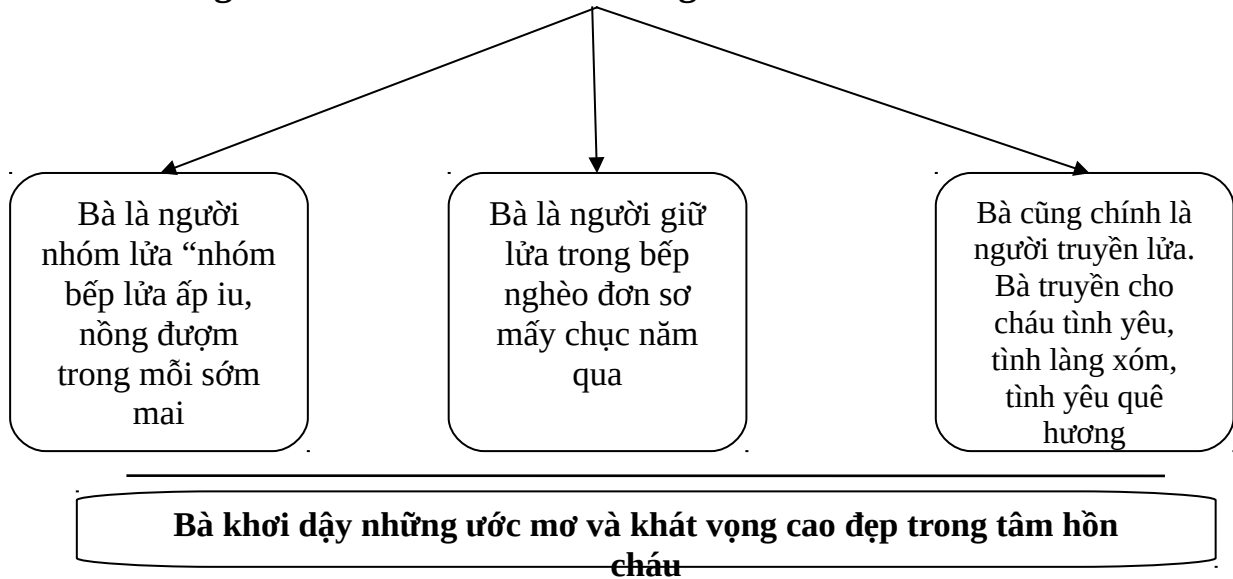
1. Hình ảnh “bếp lửa” được thay thế bằng hình ảnh “ngọn lửa” vì:

- Bếp lửa là hình ảnh thực gợi cuộc sống âm thầm của bà cháu trong căn nhà nhỏ.
- Ngọn lửa mang ý nghĩa khái quát, tượng trưng cho
 - + ánh sáng hơi ấm
 - + Ngọn lửa của tình thương yêu ủ sẵn, của niềm tin dai dẳng, của ý chí, nghị lực kiên trung nơi bà.

- Bà nhóm bếp là nhóm lên ngọn lửa của tình yêu thương, thắp sáng lên niềm tin, ý chí, nghị lực

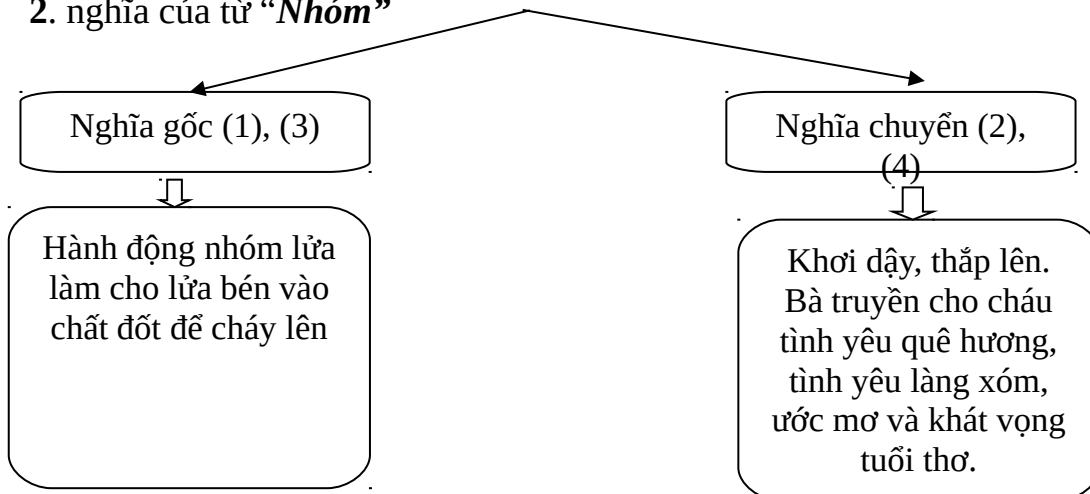
2. Hình ảnh người bà “rời sớm dai dẳng”

Bài 9.

*Lặn dạn đời bà biết mấy nắng mưa
Mấy chục năm rồi đến tận bây giờ
Bà vẫn giữ thói quen dậy sớm
Nhóm bếp lửa ấp iu nồng đượm
Nhóm niềm yêu thương, khoai sắn ngọt bùi
Nhóm nồi xôi gạo mới sẻ chung vui
Nhóm dậy cả những tâm tình tuổi nhỏ
Ôi kì lạ và thiêng liêng – bếp lửa!.*

2. nghĩa của từ “**Nhóm**”

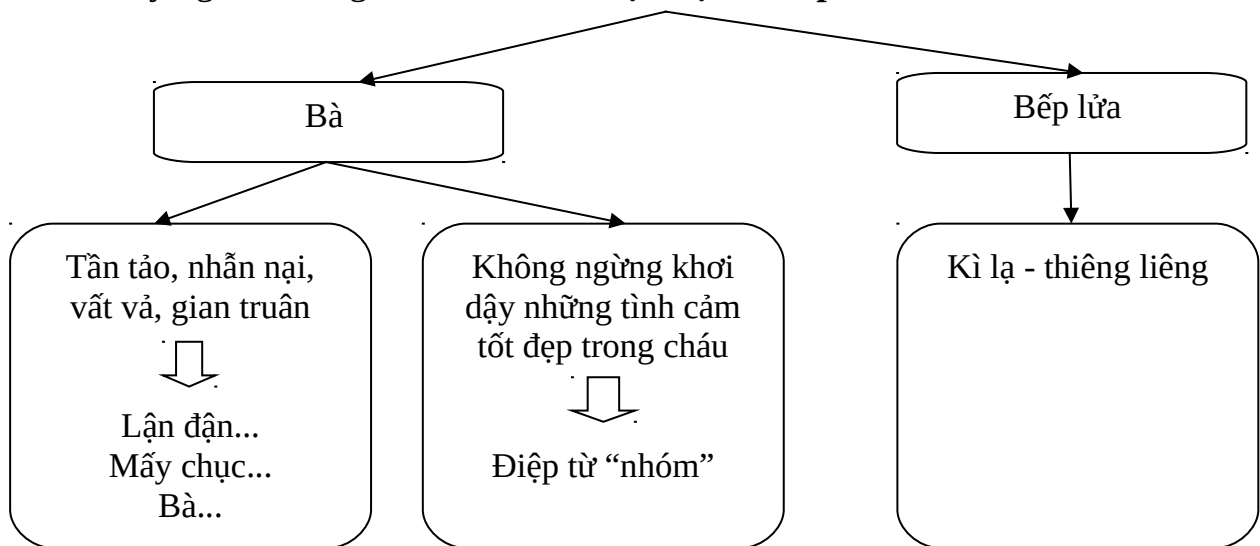

3. Nắng mưa: hình ảnh ẩn dụ chỉ khó khăn, gian khổ, vất vả đời bà

4. Bếp lửa thiêng liêng, kì lạ vì:

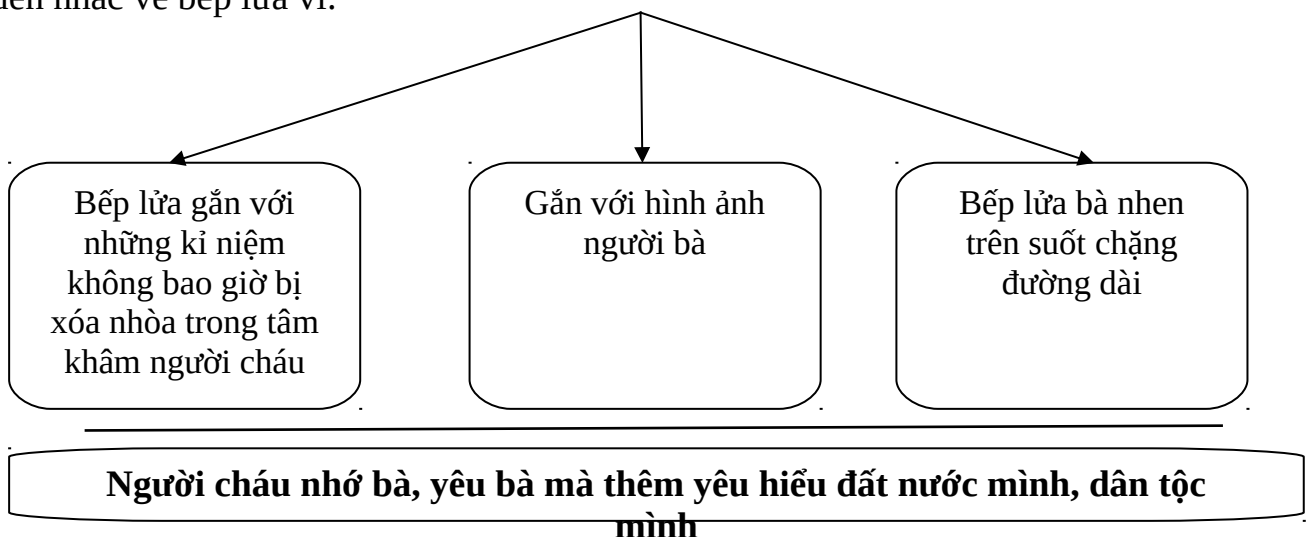
- Bếp lửa được bà nhen không chỉ bằng nguyên liệu bên ngoài mà còn được nhóm lên từ ngọn lửa trong lòng bà. Đó là ngọn lửa của sức sống, tình yêu thương, niềm tin.
- Đó là ngọn lửa bất diệt, không gì dập tắt được.
- Luôn tỏa sáng trong mọi cảnh ngộ
- Bếp lửa bình dị, thân thuộc có sức nâng đỡ mỗi con người.
- Bếp lửa ấp ủ sáng mãi là tình bà cháu, tình cảm gia đình, tình yêu quê hương, đất nước
- Bếp lửa là hình ảnh người bà.

5. Suy ngẫm của người cháu về bà “lận đậnbếp lửa!”

Bài 10

1. Người cháu khi có ngọn khói trăm tàu, lửa trăm nhà, niềm vui trăm ngả vẫn không quên nhắc về bếp lửa vì:

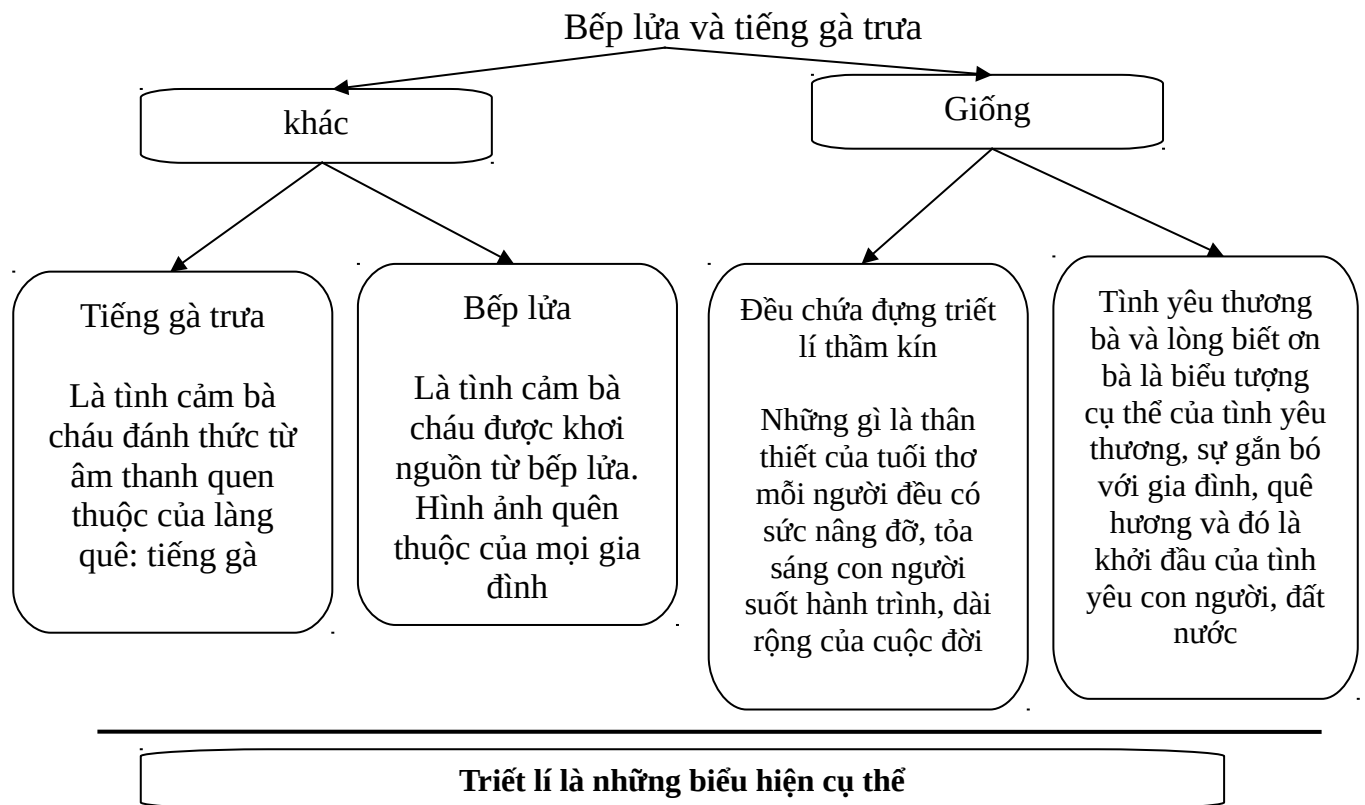

2. Mối liên hệ giữa bếp lửa và bà

- Bếp lửa
 - là tình bà ấm nóng
 - Là tay bà chăm chút
 - Gắn với những khó khăn, gian khó đời bà
 - Bà nhóm bếp là nhóm lên niềm vui, sự sống

⇒ **Bếp lửa là hình ảnh người bà, người phụ nữ**

3. So sánh

Câu 11.

Cội nguồn

1. Giải thích

- Là không gian sinh tồn và giúp cho sự hình thành và phát triển của mỗi con người
- Nó tác động to lớn đến con người và giá trị, ý nghĩa đời sống của mỗi người.

2. Trách nhiệm

Tưởng nhớ đến tổ tiên, cội nguồn gia đình, dân tộc, gắn bó, chia sẻ với gia đình, với đất nước những khó khăn, gian khổ.

- Biết yêu thương và hi sinh cho gia đình, đất nước, quê hương

3. Bàn luận

Hiện trạng trên đất nước ta hiện nay đứng trước thời cơ và những thách thức to lớn: giao lưu quốc tế mở rộng, tạo điều kiện để đất nước hội nhập nhanh chóng với thời đại; để hoàn thành việc CNHHĐH. Nhưng hội nhập không bản lĩnh dễ dẫn đến đất nước đến chỗ bị hòa tan: văn hóa mất đi bản sắc dân tộc, kinh tế lệ thuộc, quốc phòng yếu kém, dễ bị ngoại bang lấn lướt...

⇒ Trách nhiệm:

- Chấp hành luật pháp đầy đủ
 - Tích cực học tập vươn lên chiếm lĩnh tri thức khoa học, góp phần xây dựng sự nghiệp dân giàu, nước mạnh để phát triển đất nước.
 - Khi có chiến tranh, sẵn sàng hi sinh xương máu để chống giặc ngoại xâm bảo vệ tổ quốc
 - Sảng suốt, tinh táo không hị chi phối bởi tư tưởng dân tộc cực đoan
- #### 4. Bài học
- Rèn luyện, tích cực học tập, tu dưỡng bản thân

=> Trở thành công dân tốt, giúp ích cho xã hội

Có 3 bài chủ đề cội nguồn: Bếp lửa; Bến quê – Nguyễn Minh Châu; Nói với con

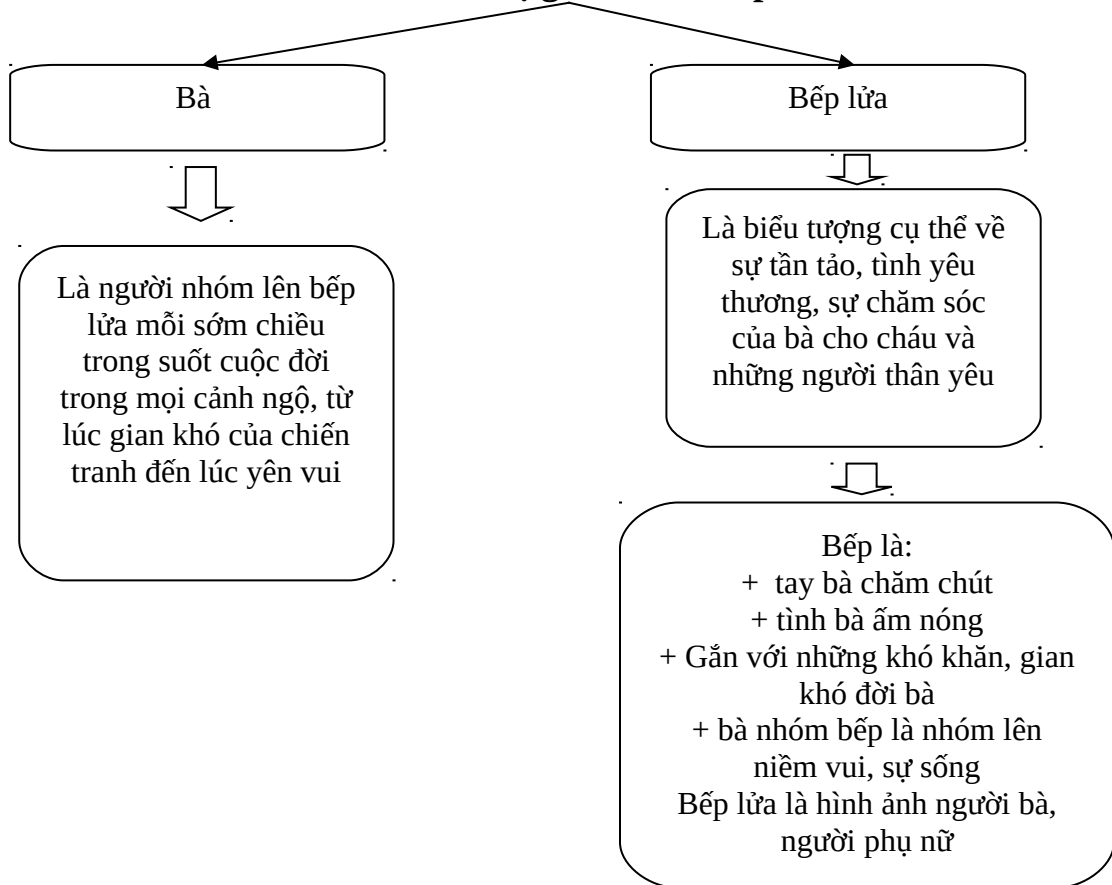
- Y Phương

Bài 12. Suy nghĩ

Người em nhớ nơi đã nuôi nấng, sinh thành ra mình – cội nguồn

- Bất cứ nơi đâu ta có thể đến và đi nhưng quê hương, cội nguồn, dân tộc sẽ luôn là nơi chào đón ta trở về.

Mối liên hệ giữa bà và bếp lửa

Bài 11. Gợi ý theo Sở

1. Cội nguồn của mỗi con người
2. Nhận thức đúng về cội nguồn và trình bày suy nghĩ về một hoặc vài biểu hiện của ý nghĩa cội nguồn trong sự trưởng thành của mỗi người.
3. Trách nhiệm của bản thân trong tình hình xã hội hiện nay: xây dựng bảo vệ tổ quốc.